

شىخۇ شېڭخۇاڭ ماقتا - كەندىر توقماشلىق سەرەكتەستىگى :

فاكت ارقىلى وسەك ـ اياڭنىڭ تاس ـ تالقانن شىعارامىز

دى. سەرىكتىڭگىمىزدىڭ 16 تالشقىتى جانە 21 تال- شىقتى ماقتا ُجىپ ُمنىمى بار، ەل ُشى بازارىندا جاقسى ساتىلادى، خالقارالىق بازاردا دا ەرەكشە قارىسى السنپ وتىر. كاسىپورنىمىز جۇمىشى – قىزمەتكەرلەرى اراسىندا از ۇلتتار %50تى يەلەيدى. دى، سىلعان جۇمىشىشلاردىڭ اي سايىنعى ەڭبە- كاقىسى 5000 يۇانعا جەتەدى. سەرىكتەستىك قاتاڭ تۇردە زاڭ، زاڭ ەرەجەلەر بويىنشا، جەكە ادامنىڭ قالاۋىنا ساي، جۇمىشى سىستەتۇدەن بۇرىن ُرابىر جۇمىشى – قىزمەتكەرمەن ەڭبەك توقنامىنا قول قويىسىپ، ”بەس قامسىزداندىرۇ- دى“ تاپسىرىپ، جۇمىشى – قىزمەتكەرلەردىڭ زاڭدى ۇقىق – مۇددەسىن قامتاماسىزداندىرۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتەدى. سەرىكتەستىك جۇمىس- شى – قىزمەتكەرلەردى تاماقپەن، جاتاقپەن تەڭىن قامدايدى، ُز جولى مەرەكە كۇندەرىندە تاعى مادەنىيەت، دەنە تارىبە قىيىلدارىن ۇيمىداستىرىپ، كاسپىتەن سىرتقى تۇرمىستارىن بايىتىپ وتىردى. ُز ۇلت جۇمىشى – قىزمەت-

شىنجاڭ ماقتاسىن قارالاۋعا جول بەرمەيمىز

□ لوپ اۋدانىنداعى ماقتا تەرۋشى يېمىتوحتى تۇرسۇنتوحتى

ماقپەن، جاتىن ورنىمەن تەڭىن قامداپ، پالاۋ، لاعمان سىياقتى ُوي تاماعمدارىن جەدىك، جاتىن ورنىمىزدىڭ تۇرمىستىق قۇربىلعارلى تولىق، ۇيمىمىزدەن اۋمايتىن ەدى. باستاىبىندا ماقتا تەرۋگە جاتىلا قويىمادىم، دەسەدە، ُبىر اپتا وت- كەنىنەن كەيىن جىلدامدىمىم تەز ارتىپ، كۇنىنە 200 نەشە يۇان تابا الاتىن بولىدىم، بۇل مەنىڭ بۇرىندارى جۇمىس سىتەپ تاپقان كىرىسىمەنەن كوپ جوعارى بولدى. ماقتا تەرەڭ كەزدە ُبىرسىبىرا جاڭا دوستارمەن دە تانىستىم.

2 ايدان كەيىن ماقتا تەرۋ جۇمىسى اياق- تاپ، 10 مىڭ يۇانعا تاياۋ كىرىسى تاپتىم. ۇيگە وراالعاننان كەيىن وسى اقشالارمەن ۇيگە ُوي جىيازدارىن، ُوي ەلەكتر جابىدىقتارىن جانە تۇر- مىستىق بۇيىمدارىن تولقتاپ، قالعان اقشالاردىڭ

H&M سىياقتى كاسپورنىداردىڭ دامەسى تۇبىندە سىكە اسپايدى

□ دلە كاسپتىك – تەخنىكالىق شۇەيۋانىنىڭ وقۇشىسى تۇرسىناي اقتام

دارەجەدە ماشىنىلاستى. مۇنداي جوعارى دارە- جەلى ماشىنىلاسۇدى ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ“ دەپ وسەك – اياڭعا تاڭۋ ورەسكەل كۇلكىلى مەمەس پە؟ H&M سىياقتى اىگىلى ماركالار شىندىقپەن ساناسپاي، شىنجىياڭدا ايتىلمىس ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ“ ساق- تالىپ وتىر دەگەندى جەلەۋ ەتىپ، شىنجىياڭ ماقتاسىن شەكتەۋى، شىنىندا، سۇرقىيالى!

بۇرىن شىنجىياڭ شارۋالارى وزدەرىنىڭ ەڭبەكشىل قوس قولدارىنا سۇيەنىپ ماقتا ەگە- تىن، تەرەتىن؛ قازىر كوپىشلىك ماشىنىلاردىڭ جۇمىسى جۇرگىزۋىنە سۇيەنىپ ەگەدى، تەرە- دى. شىنجىياڭنىڭ ماقتا كاسپ سالاسى بارعان سايىن زورايۇدا، ماقتامەن باقتىقا كەنەلكەن وت- باسلىارى بارعان سايىن كوبەيۋدە، قالايشا

– بەرەنگى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جۈزىندەگى انگىرە ُلماسلىنىنىڭ رۇخىن ۇيرەنەلىك، داىەكتىلەندىرىپ دىك جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىپالىستىك شىنجياڭ قۇرۇعا قۇلىشاىلىق

(ياسى 1 – بەتتە)

جاڭا داۋىردەگى پارتىيانىڭ شىنجىياڭدى جونگە سالۇ جالبى جوباسىن تولىق، دالبە – ُمال داىەكتىلەندىرۇ- دى ُسىڭىرىپ، قوعام ورنىقتىلغى مەن باپابندى تە- نىشتىق باس نىساناسىن مىقتاپ يگەرپ، بۇكىل را- يونداغى ُز دارەجەلى پارتكومداردىڭ (پارتيا باسشە- لىق گرۇپپالارى) نازاريا ۇيرەنۇ وزەكتى گرۇپپالارد- نىڭ ۇيرەنۇدى جوعارى ساپادا ورسىتەتۇىنە جەتەك- شىلك ەتتى جانە ونى ملگەرلىەتتى.

پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسىن كۇندەلىكتى ومىرگە توعىستىرۇعا، ۇنەمى يىگەرۋگە شىنايى كەپىل- دىك ەتۇ ُشىىن، اۋتونومىيالى رايون تۇرلىشە ۇڭىر- لەردىڭ، تۇرلىشە وببەكتىلەردىڭ، تۇرلىشە دەڭگەي- لەردىڭ، تۇرلىشە كاسپىتەردىڭ، تۇرلىشە قاۋىمدار- دىڭ ەرەكشەلىگىنە قاراي، ۇيرەنۇ تارىبەسىنىڭ نىسا- نا – مىندەتى، ۇيرەنۇ ُتاسىلى سىياقتاتلار جونىندە ناقتى تالاپ قويىپ، پارتىيالى كادىرلاردىڭ بارلىغىنىڭ تارىبىنى قاپىلداۋىنا، ۇيرەنۇدىڭ جەمىسىن كورۇىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

اۋتونومىيالى رايون 6 كۇندىك مەرزىمىمەن اۋدان – باسقارما دارەجىلىدەن جوعارى باسشىى كادىرلاردىڭ پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسى ارناۋلى تاقىرىپتىق كۇرسىن وتكىزىپ، شي جىنپىڭنىڭ جاڭا ُداۋىر جۇڭگوشا سوتسىپالىيزم يدەياسىن ۇيرەنۇدى باستان – اياتى ساپاقتاستىرىپ، يىتتەرنەت جەلىسىندە جانە يىتتەرنەت جەلىسىنەن تىسقارىدا قاتار جۇرگە- زىپ، وعان 20 مىڭنان استام ادام قاتىناستى. كۇرس ارقىلى قالىڭ پارتىيالى كادىرلار مۇرات – سەنىمدى ونان ارى بەكەمدەپ، ”تورت تانىمدى“ كۇشەي- تىپ، ”تۇرت سەنىمدى“ بەكەمدەپ، ”ەكىنى قور- عاۋدى“ ورنىداپ، جاڭا جاعىداي اشۇدىڭ، جاڭا وراي جەتىلدەردۇدىڭ، جاڭا تاراۋ جوسپارلاۋدىڭ سە- نىمىن، بەكىمىن ونان ارى نىعايتتى.

جەكە ادامدار وزدىگىنەن ۇيرەنۇ، وزەكتىى گرۇپپا توپتىق ۇيرەنۇ سىياقتى تاسىلدەر قولدانىپ، پارتيا تارىيىن مۇقيات ۇيرەنىپ، يدەيىانى ُتۇسىندى؛ تۇڭمىگرىستنىڭ بايرىعى ورنىدار، ەسكەرتكىشى سارايلارى سىياقتى قىزىل بايلىقتاردىڭ باسپىدىقتارىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، 2 – ساپاقتاخانا اشىپ، كونه ورنىن، ەسكى جۇرتتاردى پارتيا تارىيىنىڭ ساپاقتاخانا- سىنا، مادەنى ەسكەرتكىشتەر مەن تارىيىي ماتەريال- داردى پارتيا تارىيىنىڭ وقۇلىغىنا اينالدىرىپ، قىزىل گەندى جان تامىرعا ُسىڭىردى ... ُبىر تۇتاس ورنالاستىرۇمەن، جايىعاستىرۇمەن، جەر – جەر، ورنىدار تىڭغىلىقتى بلىگەرلىەتتىپ، پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىي- يەسىنىڭ قىزۇ ورلەۋىن كوتەردى.

فورماغا جاڭالىق ەنگىزىپ، ساناعا سىڭۇنە، جۇرەككە ۇيالاۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى

3 – ايدىڭ 31 – كۇنى اراسان اۋدانىى ۇلان

ُموچىر وين قويۇ توبى اتالعان اۋداننىڭ خارىۇج قالاىشىغا كەلىپ، نارتىمدى ادەبىيەت – كوركەمەنەر وينىدارىن جانە ”پارتيا تارىيى ساپاقتاخانسىن“ ەگەد- شى – مالشالاردىڭ ەسكەتىرىنىڭ الدىنا جەتكىزدى. ”وين نومەرلىرى وتە تارتىمدى ەكەن، ُبىز ودان تاغى پارتىيانىڭ تارىيىي تۇرالى بىلىمدەر ۇيرەنىپ، پارتىيانىڭ قامقورلىعى مەن جىلى مەيىرىن سىزىندىك“، – دەيدى اتالعان قالاىشقىلتق ارشائى قىستانىنىڭ مالشە- سى ا. داشبايىر، – ”ُبىز قاشاندا پارتىيانىڭ سوزىنە قۇلاي اسىپ، ماڭغى پارتىيعا بىلەسەمىز“.

پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسىنىڭ بۇقاراعا تە- زەڭدەي نۇنىن، نەگىزگى ساتىعا تەرەڭدەي ەنۇىن، جۇرت جۇرەگىنە تەرەڭ ۇيالاۋىن بلىگەرلىەتۇ ُشىىن، رايونىمىز ُز دارەجەلى، ُز ُتۇرلى ۇگىت لەكسىيا ۇيرىمەرلەرىن ۇيمىداستىرىپ، ەرەكشەلىككە يە، قاۋىم – توپتارعا بولىنگەن، ۇزارا نىپالداساتىن، كورۇگە بولاتىن تاسىلدەردى قولدانىپ، ۇگىت لەكسىيانى كەڭىنەن ورسىتەتتى. اۋتونومىيالى رايوننىڭ ۇگىت لەكسىيا ۇيرىمەسى رايونعا توتە قاراستى وركاد- دارعا، اىپاقتارعا، وبلىستارعا، قالالارعا جانە 44 جو- عارى مەكتەپكە بارىپ 82 رەت ۇگىت لەكسىيا جاساپ، تىكە تىڭدارمان 142 مىڭ ادامعا جەتتى، 61 رەت ُتۇرلى فورماداعى ۇزارا نىپالداسۇ، پىكىرلەسۇ قىيىلمىن وتكىزىپ، جاندى نازارايلىق جەتەكشىلىك كوپىشلىككە تەرەڭ وي سالدى جانە شابىت بەردى. بۇقارا ۇگىت لەكسىياشالار، ”ۇعىسۇ، تىپىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ“ قىزمەت اترەتتەرى جانە پارتىيا- لى كادىرلار تىركەس – تىركەس اتتانىسقا كەلدى.

حوتان قالاسى يلچى اۋلىي سورلىق قىستانىندا، اۋتو- نومىيالى رايوننىڭ توتەنىشە جاعدايپالاردى مەڭگەرۇ مەڭگەرەمەسىنىڭ كادرى شىبە چۇنيان چۇپ قۇرغان تۇسىنا توڭگىرەبىشىل قۇربان لىن جىلۇدىڭ اڭگىمە- سىن ايتىپ بەرسە؛ شىپار اۋدانى شاپار قالاىشى شياڭجاڭ قىستانىغىنا، ”ۇعىسۇ، تىپىمدىلىك جاساۋ، تو- عىستىرۇ“ قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەشى جاڭ چىڭشىڭ قىستاق تۇرعىنىنىڭ لاپاسىن سالىسا ُجۇرىپ، پارتيا تارىيىحان اڭگىمە شەرتتى؛ شىنجىياڭ شىفان داشۇە- سىندە، وقتوشى – وقۇشلار جاڭدادان سالىنعان جاڭا ُداۋىر وركەنىيەت امالىياتى پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسى بازاسى جانە ماركسىيزم نازارايپالارى تارىبە بازاسىندا ەكسكۇرسىيادا، ۇيرەنۇدە بولپ، يدەيا –

ساپاسىيدىڭ ۇلكەن ساباعىن جاقسى وقىدى... ”چۇپ قۇراۋ + ۇگىت لەكسىيا“، ”قىستانقا تۇرۇ + ۇگىت لەكسىيا“، ”ادەبىيەت – كوركەمەنەر + ۇگىت لەكسىيا“ سىياقتى قىيىلدار پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسىن نەگىزگى ساتىعا كەڭبەيتۇدىڭ ”ەڭ سوغىى ُبىر كىلومەترىن“ جالعادى. جەر – جەر رادىو، تەلەۋىزيا، يىتتەرنەت سىياقتى جاڭگاشل ۇيرەنۇ تاسىلدەرىن تولىق پايدالانىپ، مىكرو پارتيا ساباغى سىياقتى قىيىلدار ورسىتەتتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق پروكۇراتۇراسى ُبىر اپتا ۋاقتىتى شوغرلاندىرىپ، پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسى بويىنشا كىتاب وقۇ كلاسىن وتكە- زىپ، ”ۇبىو، ۇپجات، ُبىر كىلەنتىتەن“ پايدالانىپ، ”ساۋساق ۇشىنداعى ساپاقتاخانا“ قالىبتاستىرىپ، وسى بويىنشا ۇسىنلعان مىكرو پارتيا ساپاقتارىنىڭ جالبى وقىلمى 10 مىللىيوننان اسىپ، پارتىيالى كادىرلاردىڭ ۇيرەنۇ ارقىلى سەنىمگە ادال بولۇىنا، جاۋاپكەرشە- لىك ارقالاۋىنا، قاير اتانانا العا ۇمتىلاتىن قوزعاۋشى كۇش الۇىنا مۇمكىندىك جاسادى.

تارىيىتى ۇيرەنۇ ارقىلى ۇمتىلا سىتەپ، ”شۇغىل، قىين، الاڭداغان، كوكەي نەسى“ ماسەلەلەردى شەشى

مەكتەپتەن بالالار ەر تە قايتادى، اتا – انالار قىزمەتتىن جاي تۇسەدى، نايىجەسىندە مەكتەپتەن قايتقان سوڭ وقۇشلارعا قارايتىن ادام بولمايدى، قايتۇ كەرەك؟

قارامايلى قالاسى جاپرابىۇلاق رايونىندا (قارال- مايلى جوعارى، جاڭا تەخنىكا اشۇ رايونى)، كوپتە- گەن ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشلارى وقۇدان تاراعان سوڭ ۇيلەرىنە قايتىعا اسقياي، مەكتەپتە سال- باقتان كەيىنگى قىزمەت وتەۋگە قاتىسىپ، تاپسىرما- لارىن ورنىداپ، ُتۇرلى اۋمىس كۇرچەكتەرىنە بارالدى. ”مەن بۇقارا ُشىشىن ناقتى ُمىس سىتەيمىن“ امال- ياتتىق قىيىلمەن بايلانستىرۇ ارقىلى اۋتونومىيالى رايون- دىق وقۇ – عارتو مەڭگەرەمىسى الدىڭغى مەرزىمىدە تۇ- يىندە سىناق ەتۇ نەگىزىندە، ”ۇكىمەت جەتەكشىلىك ەتۇ، مەكتەپ نەگىزگى تۇلعا بولۇ، قوعام ات سالىسۇ، وقۇشلار مەن اتا – انا ەرىكتى تاڭداۋ“ پرىنسىپى بويىند شا بىيىل بۇكىل رايونداغى ورتا، باستاۋىش مەكتەپتەردە ساپاقتان كەيىنگى قىزمەت وتەۇ كولەمىن ۇزدىكىسز كە- گەيتىپ، مەكتەپتەن قايتقان بالالاردى اتا – انالاردىڭ الپ قايتۇى قىين بولۇ ماسەلەسىن شىنايى شەشىپ، اتا – انالاردىڭ القاۋىنا بولەندى.

تارىيىتى ۇيرەنۇ ارقىلى ۇمتىلا سىتەپ، خالىق ُشىشىن ناقتى ُمىس سىتەپ، تىرىس – قۇت قاراستىر- دى. اۋتونومىيالى رايون ”مەن بۇقارا ُشىشىن ناقتى ُمىس سىتەيمىن“ امالىياتتىق قىيىلمىن پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىبەسىنىڭ ماڭغىزدى مازمۇنى ەتىپ، امال- ياتتىق قىيىملىدىڭ اتقارۇ جوباسىن جانە قىزمەت ُتە- زىمىن جاساپ، تاراتتى. جەر – جەر، ورنىدار ُمىس جۇزىندىك جاعدايمەن بىرلەشتىرىپ، جۇمىستاندىرۇ، كىرىستى ارتىتىرۇ، وقۇ – عارتو، مەدەۋ سىياقتى حال- لىققا ُتىپىمدى بىنجەنەريپالاردى ويداعىداي تىياپاقتاندد- رىپ، ”ۇعىسۇ، تىپىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ“ بويىند شا قىستاقتا تۇرۇ قىزمەتى جانە ”ۇلتتار نىتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىرعى“ بويىنشا جۇپ قۇراۋ قىيىلى سىندى 2 ۇلكەن دانەكەردەن ويداعىداي پايدالانىپ، نەگىزگى ساتىداغى قىين سىتەردى، بۇقارانى مازالا- عان سىتەردى ويداعىداي شەشتى.

قازىر كوكتەمگى ەگىس كەزى، كۇشار قالاسى شىققا قالاىشى يدۇق قىستانىندا، قىستان تۇرعىنى احمەت مامەت ”ۇعىسۇ، تىپىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ“ قىزمەت اترەتى تاراتقان تەڭىن ساڭىراۋقۇلاق تايلاق- شاشىن تاپسىرىپ الدى. ول تەبىرەنە بىلاي دەدى: ”قىزمەت اترەتى بىزگە ساڭىراۋقۇلاق تايپاقشاسىن تال- راتىپ قانا قويماي، تەخنىكالىق جاققان دا جەتەكشە- لىك ەتتى. بىلتىر مەن قارا ساڭىراۋقۇلاق ەكىپ كە- رىسىمدى 10 مىڭ يۇاننان استام ارتتىردىم، بىيىل ونان ارى ۇزدىكىسز قۇلىشانمى!“.

جاقسى ُمىستى ناقتى سىتەپ، ناقتى ُمستى جاقسى سىتەدى. دلە قازاق اۋتونومىيالى وبلىسىندا، جۇرگىزىلىپ جاتقان كونه، ەسكى شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋ، ەلەۋلى نىساندار قۇرىلىسى سىياقتاتلار 2 مىللىيون 900 مىڭنان استام ادامعا تىپىمدىلىك جاسادى؛ قاشقاردا، اىپاقتىق اكىمشىلىك قىزمەت وتەۇ ورتال- دى ُز ُكۇنگى تۇسكى دەمالىس كەزىن پارتيا مۇ- شەلەرىنىڭ كەزەك اۋىستىرىپ ۇزدىكىسز جۇمىس سىتەۋىنە وزگەرتىپ، ”تۇتاسى كۇن“ بۇقاراعا قىزمەت وتەدى؛ ُزورىمچى قالاسىندا، درداۋ چياۋ اۋماعىن باسقارۇ كوپىتەتى گۇيۇان كوشەسى الەۋ- مەتتىك اۋشاعىنداغى كوكونىس، قوسمىشا ازدىق – تۇلكىتەردى تىكە ساتۇ ُتۇيىنى سىكە قوسىلىپ، تۇرعىندار سەنىمدى كوكونىستەردى، ارزان كوكو- نىستەردى جاقىن جەرەدەن – اق ساتىپ الا الاتىن بولدى...

قازىرگە دەيىن، بۇكىل رايوندا ُبىر مىللىيون 400 مىڭنان استام پارتىيالى كادىر ”مەن بۇقارا ُشىشىن ناقتى ُمىس سىتەيمىن“ امالىياتتىق قىيىلمىنا قاتىناسىپ، ُز ۇلت بۇقاراسى اناعۇرلىم تىكە، اناعۇرلىم ناقتى تابىس شەزىمىنە، باقت سەزىمىنە، حاۋىپسىزدىك سە- زىمىنە بولەندى.